

Begrijpend lezen

Oefenboek (1)

Verschillende tekstsoorten met opgaven
voor groep 5

JUNIOR EINSTEIN®

COPYRIGHT

© 2017 Junior Einstein bv
Enschede, the Netherlands

AUTEURS EN EINDREDACTIE

Joan Sanders
Michelle Leuveld

DRUK

1e druk

VORMGEVING

Jelle de Rooij

ISBN

978-94-92265-50-0

NUR

190

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp).

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

Dit boek is gedrukt op FSC-gecertificeerd papier. Dit betekent dat het papier afkomstig is uit verantwoord beheerde bossen en andere gecontroleerde bronnen. FSC (Forest Stewardship Council) zet zich in voor milieuvriendelijke, sociale en economische duurzaamheid van bossen wereldwijd. Door FSC-gecertificeerd papier te gebruiken, dragen we bij aan de bescherming van bossen voor toekomstige generaties.

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Uitleg van de hoofddoelen 6

Woordenlijst 7

Woordhulp 8

Elektronische post | Mailvrienden 9

Dromen zijn bedrog | De nieuwe juf is een heks 13

Een veilige stad?! | Willem de torenwachter 17

Krantenberichten | De Junior Einstein-krant 21

De kinderboerderij | Wees lief voor de konijntjes 25

Nuttige dieren | Wat leeft er in de tuin? 29

Klaar voor de start? Af! | De schildpad en de haas 33

Antwoorden 38

Tussenkopjes

Soms heeft een tekst **tussenkopjes**. Dankzij de tussenkopjes zie je snel waar de tekst over gaat.

.....

Krantenkop

Een **krantenkop** is de titel van een krantenartikel. Dankzij de krantenkoppen zie je snel waar een artikel over gaat. Zo'n kopje is soms grappig, zodat je nieuwsgierig wordt naar het krantenartikel.

.....

Hoofdpersonen

De belangrijkste persoon of personen in een tekst, noem je de **hoofdpersoon** of **hoofdpersonen**. Ze zijn belangrijk in de tekst en je komt veel over hen te weten.

.....

Details

Om een tekst te begrijpen heb je vaak alleen de belangrijkste woorden of zinnen nodig. Om meer te weten te komen over de hoofdpersoon of belangrijke kenmerken, heb je meer **details** nodig. Deze details geven je belangrijke informatie. Hiervoor moet je de tekst of een alinea heel precies lezen. In de plaatjes kunnen ook belangrijke details staan.

.....

Navertellen van de tekst

Om een tekst na te kunnen vertellen moet je de tekst goed lezen. Wat zijn de belangrijkste dingen uit de tekst? Dit noem je de **hoofdzaken**. De dingen die minder belangrijk zijn, noem je de **bijzaken**.

.....

Niet letterlijk in de tekst

Soms kun je het antwoord op een vraag niet in de tekst lezen. Toch kun je het antwoord vaak wel vinden. Vraag jezelf dan af: wat weet ik er al van?

Soms wil de schrijver je iets leren. Dit noem je een wijze les of een boodschap. Deze boodschap staat meestal niet letterlijk in de tekst. Toch kun je de boodschap van de schrijver er wel uithalen.

Oorzaak en gevolg

Er gebeurt iets, dat noem je de **oorzaak**. Wat er daarna gebeurt, noem je het **gevolg**.

Let goed op signaalwoorden: *waardoor, daardoor, hierdoor, doordat, zodat, omdat, vanwege, ...*

Die geven aan dat er een oorzaak met gevolg is. Deze signaalwoorden hoeven er niet altijd bij te staan.

Luuk heeft buikpijn. Hij heeft veel te veel snoepjes gegeten.

Oorzaak	Luuk heeft te veel snoepjes gegeten.
Gevolg	Hij heeft buikpijn.

.....

Overeenkomsten en verschillen

Als je informatie met elkaar vergelijkt, kun je overeenkomsten en verschillen tegenkomen. Een **overeenkomst** geeft aan dat iets hetzelfde is. Een **verschil** geeft aan dat iets anders is.

Overeenkomst	Daan en Lotte hebben allebei blauwe ogen.
Verschil	Daan is een jongen. Lotte is een meisje.

.....

Feit en mening

Iets waarvan je zeker weet dat het waar is, noem je een **feit**. Een **mening** is wat iemand ergens van vindt. Meninge kunnen per persoon verschillen.

Sara: 'Ik heb een hond als huisdier. Ik vind het de liefste hond van de hele wereld!'

Feit	Ik heb een hond als huisdier.
Mening	Ik vind het de liefste hond van de hele wereld!

Verwijswoorden

Een **verwijswoord** verwijst naar een ander woord of een (deel van een) zin. Dat andere woord kan al genoemd zijn in de tekst. Het kan ook vlak na het verwijswoord genoemd worden. Verwijswoorden verwijzen naar mensen, dieren of dingen.

Voorbeelden van verwijswoorden zijn: *hij, zij, het, hen, hun, deze, die, dit, dat, wat ...*

*Roos bakt een taart. **Ze** is benieuwd hoe **die** smaakt.*

Ze verwijst hier naar **Roos**.

Die verwijst hier naar **een taart**.

Betekenis

Soms staan er in een tekst **moeilijke woorden** waarvan je de betekenis (nog) niet kent. Je kunt dan de woordhulp (op bladzijde 8) gebruiken. Zo kom je achter de betekenis van deze woorden.

Uitdrukkingen en **gezegdes** hebben een figuurlijke betekenis. De zin betekent wat anders dan wat er staat geschreven.

Uitdrukking Het water loopt hem in de mond bij het zien van de pannenkoeken.

Betekenis Hij heeft heel veel trek in pannenkoeken.

Woordenlijst

Alinea

Een alinea is een deel van een tekst. Je kunt een alinea vaak herkennen aan de witte regel ervoor en erna.

Artikel

Een artikel is een tekst in een krant of tijdschrift.

Krant

Bovenaan een krantenpagina staat de naam van de krant en de datum. Op de pagina staan artikelen. Die hebben allemaal een eigen titel en vaak ook een foto of plaatje. Elk artikel begint met de plaatsnaam of het land waar het geschreven is. In een krant worden feiten verteld.

Brief (en e-mail)

Een brief begint met een aanhef:

Beste Anna, Lieve Peter ...

Een brief heeft een duidelijke afsluiting:

Tot ziens!, Groetjes Lieke ...

Bovenaan staat de datum waarop de brief is geschreven. Ook staat daar de plaats bij. Bij een e-mail is dat anders. Daar staat geen plaats bij, maar wel de datum en de tijd. Ook kun je het e-mailadres aflezen van degene die jou de e-mail heeft gestuurd.

Fabel

Een fabel is een verhaal waarin alleen dieren voorkomen. De schrijver wil de lezer iets leren. Dit noem je een wijze les of een boodschap.

Ik-persoon

Soms vertelt de hoofdpersoon het verhaal zelf, in de ik-vorm. Dan is de hoofdpersoon een ik-persoon. Vaak weet je de naam van deze ik-persoon niet, omdat hij over zichzelf spreekt als 'ik'.

Soms begrijp je een woord nog niet, maar wil je wel graag weten wat het woord betekent. Je kunt op verschillende manieren achter de betekenis van het woord komen.

Bekijk het woord

Kijk naar het (moeilijke) woord. Soms ken je al een stukje van het woord. Dit kan je helpen bij het vinden van de betekenis van het hele woord.

Bijvoorbeeld het woord: *vrachtschip*
Ken jij al een stukje van dit woord?

Vracht betekent: *Spullen die vervoerd moeten worden.*

Schip betekent: *Een grote boot.*

Vrachtschip betekent dus: *Een grote boot waarmee je spullen vervoert.*

Bekijk de plaatjes

Kijk naar de plaatjes die bij de tekst staan. Heeft het woord misschien iets met de plaatjes te maken?

Soms staat er een stukje tekst onder een plaatje. Lees dit altijd. Het kan namelijk zijn dat het moeilijke woord ook in deze zin staat. Daardoor kun je achter de betekenis van dit woord komen.

Bijvoorbeeld het woord: *astronaut*

De astronaut zweeft door de ruimte.

Lees terug of vooruit

Lees de zin vóór de zin met het moeilijke woord. Of lees de zin na de zin met het moeilijke woord. Want ...

- daar wordt soms uitgelegd wat het woord betekent,
- daar staat soms een woord dat ongeveer hetzelfde betekent,
- daar staat soms het tegenovergestelde woord.

Voorbeeld: *Mijn vader is **animator**. Hij bedenkt en tekent leuke figuurtjes. Daar wordt een filmpje van gemaakt.*

Opzoeken

Ben je nog niet achter de betekenis van het moeilijke woord gekomen? Ga dan op zoek naar ...

- de betekenis van het woord in een woordenboek of op het internet,
- iemand die je het zou kunnen vragen (bijvoorbeeld aan je broer of zus, je vader of moeder, je juf of meester of een klasgenoot).

Controleer

Heb je de betekenis gevonden? Lees dan de zin met het moeilijke woord opnieuw en controleer of je de zin nu beter begrijpt.

Wat ga je lezen?

Twee jongens hebben elkaar ontmoet op een camping in Italië. Na de vakantie houden ze via e-mail contact met elkaar. Deze berichten ga je lezen.

In deze oefening leer je:

- letten op overeenkomsten en verschillen,
- het verschil tussen een feit en een mening,
- tijdstippen met elkaar vergelijken.

Leesvraag

Fernando woont in Italië. Toch kan hij Nederlands spreken en schrijven. Hoe komt dat?

Wat zie je al?

Bekijk bladzijde 10 en 11. Waaraan kun je zien dat dit e-mailberichten zijn?

Wat weet je al?

De titel op deze bladzijde is **Elektronische post**. Wat betekent dat?

- ☐ Een brief via internet versturen. Een e-mail.
- ☐ De post wordt rondgebracht door een robot.
- ☐ Post waarvan je elektrische schokjes krijgt.

Ken je deze woorden al?

Deze moeilijke woorden kom je tegen in de tekst: *eigenaar – toernooi – techniek – geselecteerd – juniorenteam*. Weet jij wat deze woorden betekenen? Zet ze in de juiste zin. Je mag een woordenboek gebruiken.

Die voetballer heeft een prachtige _____. De manier waarop hij met de bal omgaat, is perfect.

Een ander woord voor uitgekozen is _____.

In een _____ spelen sporters die jonger dan 18 jaar zijn.

Als iets van jou is, dan ben je daar de _____ van.

Bij een _____ speel je een aantal wedstrijden. Er is één winnaar.

- 1 Bekijk de e-mailadressen van Tim en Fernando. Waaraan kun je zien dat Tim een Nederlands e-mailadres heeft en Fernando een Italiaans e-mailadres?

- 2 Lees de e-mail van 28 augustus nog eens. Kruis de zin aan waarin Tim zijn mening geeft.

- ☐ Er zit een nieuw meisje in mijn klas.
☐ Ze heet Florentine.
☐ Ze is anders dan de andere meisjes.
☐ In de pauzes hebben we erover gepraat.

- 3 Tim verstuurt op 28 augustus een e-mail aan Fernando. Hoeveel dagen later verstuurt hij weer een e-mail?

- 4 Lees de e-mail van 31 augustus nog eens. Door welke Nederlandse woorden zou je deze twee Italiaanse woorden kunnen vervangen?

Ciao: _____

Saluti: _____

- 5 In de e-mail van Fernando aan Tim lees je: Er zijn alleen nog maar oudere mensen zonder kinderen op de camping ... Hoe komt dit?

- ☐ Zij houden niet van de zomer.
☐ Zij gaan op safari.
☐ Zij hoeven geen rekening te houden met de schoolvakantie.
☐ Zij gaan op wintersport.

- 6 Wanneer stuurt Tim zijn e-mails naar Fernando?

- ☐ 's Ochtends ☐ 's Avonds
☐ 's Middags ☐ 's Nachts

- 7 Kruis bij de volgende zinnen aan of het een feit (**F**) of een mening (**M**) is.

F **M**

Het wordt vandaag zelfs 35 graden. ☐ ☐

Ik vind het wel jammer dat jouw zomervakantie alweer voorbij is. ☐ ☐

In Italië beginnen de scholen pas over twee weken. ☐ ☐

Mijn schooldag duurt veel langer! ☐ ☐

Meisjes kunnen toch helemaal niet voetballen?! ☐ ☐

Ik ben geselecteerd om mee te trainen met het juniorenteam van AS Rome! ☐ ☐

Ik was echt zoveel beter dan de andere jongens! ☐ ☐

- 8 Wat vindt Fernando van meisjes die voetballen?

Omcirkel het juiste woord.

Dit is een **overeenkomst** | **verschil** met Tim.
Tim vindt dat meisjes **wel** | **niet** kunnen voetballen.

- 9 Kruis aan of de zinnen bij Tim (**T**) of Fernando (**F**) horen.

T **F**

Met de schoolbus naar school. ☐ ☐

Natgeregend tijdens het fietsen. ☐ ☐

Lange schooldagen. ☐ ☐

Voetballen bij AS Rome. ☐ ☐

Voetballen met een meisje. ☐ ☐

- 10 **De leesvraag**

Fernando woont in Italië. Toch kan hij Nederlands spreken en schrijven. Hoe komt dat?

Begrijpend lezen

Oefenboek (2)

Verschillende tekstsoorten met opgaven
voor groep 5

JUNIOR EINSTEIN®

COPYRIGHT

© 2017 Junior Einstein bv
Enschede, the Netherlands

AUTEURS EN EINDREDACTIE

Joan Sanders
Michelle Leuveld

DRUK

1e druk

VORMGEVING

Jelle de Rooij

ISBN

978-94-92265-51-7

NUR

190

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp).

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

Dit boek is gedrukt op FSC-gecertificeerd papier. Dit betekent dat het papier afkomstig is uit verantwoord beheerde bossen en andere gecontroleerde bronnen. FSC (Forest Stewardship Council) zet zich in voor milieuvriendelijke, sociale en economische duurzaamheid van bossen wereldwijd. Door FSC-gecertificeerd papier te gebruiken, dragen we bij aan de bescherming van bossen voor toekomstige generaties.

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Uitleg van de hoofddoelen 6

Woordenlijst 7

Woordhulp 8

Boekrecensies | Mister C. 9

De aarde beweegt! | Aardbevingen 13

Logeren bij opa | Een vreemd geluid 17

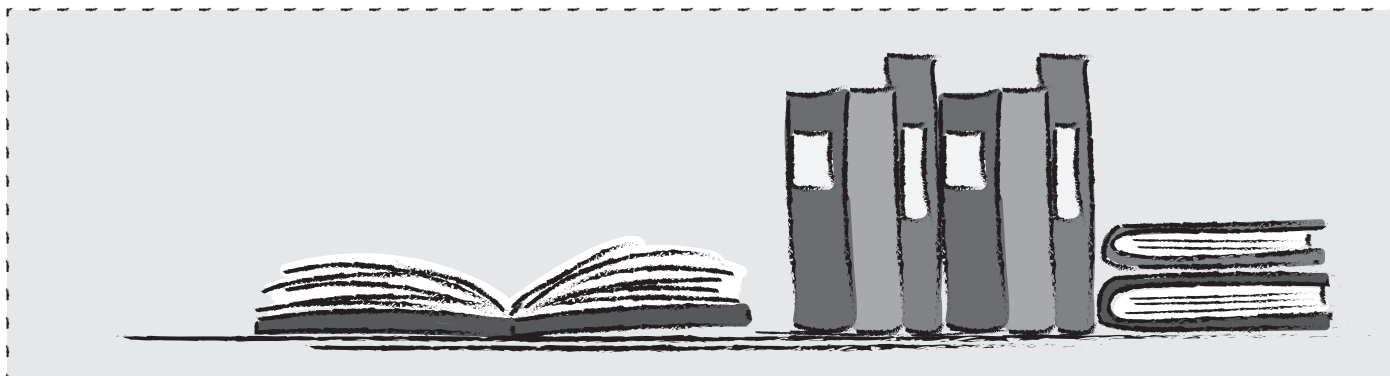
Spelen met spellen | Maak je eigen bordspel! 21

Grompie pompie pug | Mijn minimonster 25

Bevrijdingsdag | ‘Ze komen eraan!’ 29

Wat een week! | Het dagboek van Isa 33

Antwoorden 38

Wat ga je lezen?

Je gaat de achterkant van het boek *Mister C.* lezen. Twee kinderen hebben een recensie geschreven over dit boek. Daarin geven zij hun mening over het boek. Ook geven ze aan of ze anderen aanraden om het boek te gaan lezen of niet.

In deze oefening leer je:

- letten op overeenkomsten en verschillen,
- het verschil tussen een feit en een mening,
- de betekenis van moeilijke woorden en uitdrukkingen.

Leesvraag

Zou jij het boek Mister C. zelf willen lezen?

Wat zie je al?

Bekijk het eerste plaatje op de volgende bladzijde. Dat is de meester uit het boek. Wat kun je al over hem zeggen?

- ☐ Hij ziet er ouderwets uit.
- ☐ Hij ziet er stoer uit.
- ☐ Hij ziet er streng uit.

Wat weet je al?

Bekijk de recensies op bladzijde 11. Wat geven de sterren aan?

- ☐ Hoe goed de kinderen het boek vonden.
- ☐ Hoe snel de kinderen het boek hebben gelezen.
- ☐ Hoe vaak de kinderen het boek hebben gelezen.

Ken je deze woorden al?

Deze moeilijke woorden kom je tegen in de tekst: *boekrecensie – educatief – uitgeverij – combineren – debuut – open einde*. Weet jij wat deze woorden betekenen? Trek een lijn van de zin naar het juiste woord. Je mag een woordenboek gebruiken.

- Een bedrijf dat (onder andere) boeken maakt en verkoopt. •
- Een artikel met een mening over een boek. •
- Verschillende dingen tegelijk doen of bij elkaar brengen. •
- Het verhaal gaat verder, terwijl het boek uit is. Nog niet alles is opgelost. •
- Als iets bedoeld is om ervan te leren. •
- Het eerste boek dat een schrijver heeft geschreven. •

- **boekrecensie**
- **educatief**
- **uitgeverij**
- **combineren**
- **debuut**
- **open einde**

1 Wat past bij Mister C.?

Kruis de **twee** juiste antwoorden aan.

- ☐ Hij heeft verstand van computers.
- ☐ Hij heeft een zonnebril op.
- ☐ Hij houdt van carnaval.
- ☐ Hij heeft veel gel in zijn haren.
- ☐ Hij heeft een zwarte leren broek aan.

2 Op de achterkant van het boek lees je: En van computers blijkt hij geen kaas te hebben gegeten.

Wat betekent de uitdrukking **ergens geen kaas van gegeten hebben**?

- ☐ Bijna nooit kaas eten.
- ☐ Ergens niet van houden.
- ☐ Ergens geen verstand van hebben.

3 Lees **Over de auteur** nog eens.

Wat is een ander woord voor **auteur**?

4 Wat betekent iets met **passie** doen?

5 Wat past bij de auteur?

Kruis de **twee** juiste antwoorden aan.

- ☐ Ze is dol op het schrijven van boeken.
- ☐ Ze werkt niet meer op een basisschool.
- ☐ Ze werkt ook bij een educatieve uitgeverij.
- ☐ Ze vindt schrijven leuker dan juf zijn.

6 In **Over de auteur** lees je: Sanne Janssen (Enschede, 1991) ...

Wat betekent de informatie tussen de haakjes? Trek een lijn naar de juiste betekenis.

Enschede •	• Geboorteplaats van de schrijver
	• Woonplaats van de schrijver
1991 •	• Geboortjaar van de schrijver
	• Jaar dat het boek is geschreven

7 Vul de juiste woorden in. Kies uit: *feiten* – *meningen*

In **Over de auteur** lees je vooral _____

en in de recensies vooral _____.

8 Lees en bekijk de recensies nog eens goed.

Welke overeenkomsten vind je tussen deze twee recensies? Noem er minstens **drie**.

9 Lees de zinnen uit de recensies. Kruis aan of het een feit (**F**) of een mening (**M**) is.

F **M**

De hoofdpersonen zijn allemaal heel verschillend.

☐ ☐

... er is eindelijk een leuk boek voor jongens!

☐ ☐

Het boek is superspannend.

☐ ☐

Hopelijk komen er nog meer boeken over Mister C.!

☐ ☐

Koekjes bakken met de meisjes en voetballen met de jongens.

☐ ☐

10 **De leesvraag**

Zou jij het boek *Mister C.* zelf willen lezen? Leg je antwoord uit.

Begrijpend lezen

Oefenboek (3)

Verschillende tekstsoorten met opgaven
voor groep 5

JUNIOR EINSTEIN®

COPYRIGHT

© 2017 Junior Einstein bv
Enschede, the Netherlands

AUTEURS EN EINDREDACTIE

Joan Sanders
Michelle Leuveld

DRUK

1e druk

VORMGEVING

Jelle de Rooij

ISBN

978-94-92265-52-4

NUR

190

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch door fotokopieën, opnamen of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor zover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikelen 16h t/m 16m Auteurswet 1912 jo. Besluit van 27 november 2002, Stb 575, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoeding te voldoen aan de Stichting Reprorecht te Hoofddorp (postbus 3060, 2130 KB, www.reprorecht.nl) of contact op te nemen met de uitgever voor het treffen van een rechtstreekse regeling in de zin van art. 16l, vijfde lid, Auteurswet 1912. Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16, Auteurswet 1912) kan men zich wenden tot de Stichting PRO (Stichting Publicatie- en Reproductierechten, postbus 3060, 2130 KB Hoofddorp).

All rights reserved. No part of this book may be reproduced in any way whatsoever without the written permission of the publisher.

Dit boek is gedrukt op FSC-gecertificeerd papier. Dit betekent dat het papier afkomstig is uit verantwoord beheerde bossen en andere gecontroleerde bronnen. FSC (Forest Stewardship Council) zet zich in voor milieuvriendelijke, sociale en economische duurzaamheid van bossen wereldwijd. Door FSC-gecertificeerd papier te gebruiken, dragen we bij aan de bescherming van bossen voor toekomstige generaties.

Inhoudsopgave

Inleiding 4

Uitleg van de hoofddoelen 6

Woordenlijst 7

Woordhulp 8

Te mooi om waar te zijn | Het meisje dat een gans werd 9

Vroeger en nu | De nieuwe meester 13

Krantenberichten | De Junior Einstein-krant 17

Anders dan normaal | De invaljuf 21

Reclamefolder | Kadoki 25

Praten zonder woorden | Dierentaal 29

Post uit Frankrijk | Een brief voor Bo 33

Antwoorden 38

Wat ga je lezen?

Je gaat een sprookje lezen over een meisje dat verandert in een gans. De schrijver wil de lezer iets leren. Dat noem je een wijze les of een boodschap.

In deze oefening leer je:

- zoeken naar een probleem en een oplossing,
- zoeken naar oorzaak en gevolg,
- de boodschap van de schrijver herkennen.

Leesvraag

Welke wijze les wil de schrijver je met dit sprookje leren?

Wat zie je al?

Bekijk het plaatje op de volgende bladzijde.
Welke zin past bij dit plaatje?

- ☐ Het meisje vindt haar zusje erg mooi.
- ☐ Het meisje vindt zichzelf erg mooi.
- ☐ Het meisje is verliefd op een gans.

Wat weet je al?

Lees de titel bovenaan deze bladzijde.
Wat betekent dit?

- ☐ Als iets té mooi is, dan klopt er waarschijnlijk iets niet.
- ☐ Als je mooi bent, dan vertel je vaak dingen die niet waar zijn.

Ken je deze woorden al?

Deze moeilijke woorden kom je tegen in de tekst: *schoonheid – compliment – ijdel – wallen – vastbesloten – hulpeloos*

Weet jij wat deze woorden betekenen? Zet ze in de juiste zin. Je mag een woordenboek gebruiken.

Als je jezelf heel mooi vindt, dan ben je _____.

Een mooi meisje of een mooie vrouw noem je een _____.

Als je zeker weet dat je iets gaat doen, dan ben je _____.

Iemand zegt tegen jou dat je er mooi uitzielt. Dan krijg je een _____.

Als je geen hulp van anderen kunt krijgen, ben je _____.

Als de huid onder je ogen dik en soms ook donker is, dan heb je _____.

Het meisje dat een gans werd

Lang geleden leefde er een meisje dat Lena heette. Ze was zo mooi als een prinses. Ze had lange, goudkleurige haren en ijsblauwe ogen.

De mensen in het dorp zagen haar schoonheid ook. Ze zeiden altijd: 'Lena, wat ben je toch een mooi meisje.'

- 5 Door al die complimenten werd Lena erg ijdel. Er ging geen uur voorbij dat ze niet in haar spiegel keek.

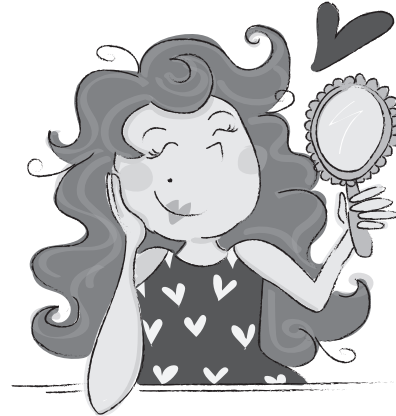
Lena woonde samen met haar ouders in een klein dorp. Haar vader was timmerman en haar moeder was schoonmaakster. Ze werkten

- 10 heel hard, maar verdienden erg weinig geld.

Soms vroegen ze of Lena wilde helpen.

'Van werken word ik minder mooi', zei ze dan.

'Dan krijg ik wallen onder mijn ogen door de vermoeidheid.'

- 15 Op een dag moest de moeder van Lena een heel groot huis schoonmaken. Toen haar emmer met sop leeg raakte, ging ze snel naar huis. Ze vroeg aan Lena om de emmer te vullen met water uit het meer. 'Nee moeder, ik haal geen water. Straks val ik nog in het meer', antwoordde Lena. 'Dat zal niet gebeuren', zei haar moeder. 'Je kunt je vasthouden aan een struik.'
- 20 'Nee, dat wil ik niet. De takken van de struik kunnen breken.'
- Lena was vastbesloten. Ze zou geen water halen.

De volgende dag moest de vader van Lena een kast timmeren. Tijdens het werk raakten zijn spijkers op. Hij ging naar huis en vroeg aan Lena of ze spijkers wilde kopen bij de winkel.

- 25 'Nee vader, ik koop geen spijkers. Straks prik ik in mijn vinger', antwoordde Lena. Haar vader was teleurgesteld, maar hij probeerde haar niet over te halen. Hij wist dat Lena nooit hielp en nooit klusjes deed.

Lena zat altijd binnen en bekeek zichzelf vaak in haar spiegel. Ze lakte haar nagels en kamde haar haren. Elke dag deed ze haar mooiste kleren aan. Ze verveelde zich

- 30 nooit, want ze was veel te druk bezig met zichzelf.

1 Lees de eerste alinea nog eens.

Maak de volgende zin af:

Lena was erg ijdel, doordat _____
_____.

2 In regel 5 en 6 lees je: Er ging geen uur voorbij dat ze niet in haar spiegel keek.

Waarom keek Lena zo vaak in haar spiegel?

- ☐ Omdat Lena elk uur in de spiegel moest kijken.
- ☐ Omdat Lena heel erg ijdel was.
- ☐ Omdat Lena net zo mooi wilde zijn als een prinses.

3 In regel 13 en 14 lees je: 'Dan krijg ik wallen onder mijn ogen door de vermoeidheid.'

Wat was volgens Lena de oorzaak van die vermoeidheid?

4 Lees de derde alinea nog eens. Lena wilde geen water halen bij het meer. Waarom niet?

- ☐ Ze kon niet zwemmen.
- ☐ Ze was bang om in het meer te vallen.
- ☐ Ze moest een groot huis schoonmaken.

Welke oplossing bedacht de moeder van Lena?

Toch wilde Lena nog steeds geen water halen. Welk probleem bedacht Lena daarna?

5 Lees de vierde alinea nog eens.

Waarom haalde de vader Lena niet over om te kijken?

6 Lees de zesde alinea nog eens.

Hoe leerden de ouders van Lena haar een lesje?

- ☐ Lena mocht geen koekjes meer eten.
- ☐ Ze lieten Lena haar handen branden.
- ☐ Ze bedachten allemaal problemen, zoals Lena dat eerder zelf deed.
- ☐ Ze aten alle koekjes op, voordat Lena dit kon doen.

7 In regel 44 lees je: Hij pakte een koekje en at het op.

Wat was hier het gevolg van?

8 Lena veranderde in een lelijke gans. Wat was daar het gevolg van?

- ☐ Ze werd woedend en rende naar het meer.
- ☐ Niemand wist dat de lelijke gans Lena was.
- ☐ Dit was haar straf, want ze was te ijdel.

9 Vertel het verhaal na. Zet de gebeurtenissen in de juiste volgorde.

1. De armen van Lena veranderden in vleugels.
2. Lena kreeg veel complimenten.
3. Lena rende woedend naar het meer.
4. Lena wilde geen water halen.
5. Lena wilde geen spijkers halen.
6. De ouders van Lena leerden haar een lesje.
7. Lena was veranderd in een lelijke gans.

10 De leesvraag

Welke wijze les wil de schrijver je met dit sprookje leren?

- ☐ Als je té mooi bent, dan hoeft je niet te werken.
- ☐ Andere mensen vinden het heel fijn als je alleen maar bezig bent met jezelf.
- ☐ Andere mensen vinden het niet leuk als je alleen maar bezig bent met jezelf.
- ☐ Als je hard werkt, krijg je wallen onder je ogen.

Te mooi om waar te zijn | Het meisje dat een gans werd

Vragen voor het lezen

Wat zie je al?

Het meisje vindt zichzelf erg mooi.

Wat weet je al?

Als iets té mooi is, dan klopt er waarschijnlijk iets niet.

Ken je deze woorden al?

Als je jezelf heel mooi vindt, dan ben je **ijdel**.

Een mooi meisje of een mooie vrouw noem je een **schoonheid**.

Als je zeker weet dat je iets gaat doen, dan ben je **vastbesloten**.

Iemand zegt tegen jou dat je er mooi uit ziet. Dan krijg je een **compliment**.

Als je geen hulp van anderen kunt krijgen, ben je **hulpeloos**.

Als de huid onder je ogen dik en soms ook donker is, dan heb je **wallen**.

Vragen na het lezen

1. ze veel complimenten kreeg.
2. Omdat Lena heel erg ijdel was.
3. Werken
4. Ze was bang om in het meer te vallen.

Lena kon zich vasthouden aan een struik.

De takken van de struik konden breken.
5. Hij wist dat Lena toch nooit hielp of klusjes deed.
6. Ze bedachten allemaal problemen, zoals Lena dat eerder zelf deed.

7. Lena werd woedend en rende naar het meer.

8. Niemand wist dat de lelijke gans Lena was.

9. ☐ 2 ☐ 4 ☐ 5 ☐ 6 ☐ 3 ☐ 1 ☐ 7

10. De leesvraag

Andere mensen vinden het niet leuk als je alleen maar bezig bent met jezelf.

Vroeger en nu | De nieuwe meester

Vragen voor het lezen

Wat zie je al?

Vroeger, omdat de schoolspullen er ouderwets en onbekend uitzien.

Wat weet je al?

Antwoorden kunnen zijn:

- Een leerkracht was strenger.
- Er stond geen computer in de klas.
- Er hing geen digitaal schoolbord in de klas.

Ken je deze woorden al?

Iets wat je het allerleukst vindt, noem je **favoriet**.

Vroeger werd een houten plankje met plaatjes en woorden gebruikt bij het leren lezen. Dat noem je een **leesplankje**.

Je doet iets wat niet mag, maar wat niet heel erg is. Dan ben je **ondeugend**.

Kachels werden vroeger gestookt met kolen. De kolen werden bewaard in het **kolenhok**.

Een bank die vastzit aan een tafel en in een schoollokaal staat, is een **schoolbank**.

Vragen na het lezen

1. Anna (Zij vertelt als het ware het verhaal. Je leest wat zij denkt.)